

to morate še toliko odločneje terjati, ker morate pošiljati svoje otroke v šole, katere ste dolžni po državnih postavah Vi vzdržavati.

Temu nasproti se po pravici in vesti tudi ne more ugovarjati, da Vam je po postavi svobodno, ustanavljati si katoliške zasebne šole. Čemu bi morali prevzeti dvojno breme, katerega ne morete nositi? Ni li velikoveč pravično in prav, da tisti, ki žele neversko šolo, tudi sami nosijo njene troške?

So torej tudi Vaše pravice, za katere se potezamo s svojo zahtevo. V Vašem imenu, v imenu cerkve, kateri otroci pripadajo po sv. krstu, v svojem lastnem imenu terjamo katoliške šole, ker so naši pastirski skrbi izročene neumrljive duše. Mi izpolnjujemo s tem svojo najsvetejšo dolžnost, katero nam je naložil božji Zveličar glede Vas in Vaših otrok rekoč: „Pojdite in učite vse narode . . . naj izpolnjujejo vse kar sem vam zapovedal.“¹⁾

Ko pa zahtevamo katoliške šole, ne segamo ne na stareje podlage, niti ne poudarjamo potrebe kake nove, ker menimo, da je moremo zahtevati tudi na podlagi obstoječih postav. Že povod k našemu postopanju nas odveže vsakega zagovora proti sumničanju, kakor da bi hoteli zopet uvesti razmere one dobe, katera ni imela v rokah sredstev sedanjega časa. Vladi Nj. veličanstva našega presvitlega cesarja zdelo se je potrebno, državnemu zboru predložiti nekatere premembe sedanjih šolskih postav. Narejene izkušnje, strokovnjaške sodbe, mnogostransko izražene želje so namreč vlado napotile, da je začela premišljevat, če ni potrebno pretresati šolske postave. Ali s tem ni bila tudi nam škofom dana prilika, vdeležiti se tega pretresanja? Tudi mi imamo dvajsetletno izkušnjo z novo šolo, tudi mi mislimo, da smo upravičeni izreči strokovnjaško sodbo na polju, ki obsega nravno-versko vzgojo, saj dan na dan slišimo glasove in nujne želje svojih vernikov, ki se združujejo z našimi. Bi li ne smeli pri tej priliki spraviti v razgovor svojih izkušenj, svoje sodbe, svojih in Vaših želja? In ako dano priliko v to porabimo, ali zaslužimo potem očitiranje, da nepremišljeno razburjamo duhove?

Tudi Vi ste sodili na svojih shodih in v svojih peticijah, in prav tako je sodil lanski katoliški shod pri svojih posvetovanjih in sklepih, da „se more šolsko vprašanje vsestransko in temeljito rešiti le po postavo-dajalnem potu.“ Ta misel vodila je tudi nas. Mi se hočemo poslužiti le pravice, katero ima vsak državljan, in nastopiti le pot, katero nam je odkazala postava. Pretehtali smo toraj od c. kr. vlade nasvetovane premembe šolskih postav, a prepričali smo se, da se ne ozirajo na vse izkušnje in strokovnjaške sodbe, in da ne ustrezajo Vašim in našim željam. Zato smo si šteli v svojo dolžnost predlagati, naj se premembe vrše v širjem obsegu, da se tako zadosti pravičnim zahtevam.

(Dalje prih.)

Naši dopisi.

Dobrova 24. junija. (Cerkvena tatvina). Cerkveni tatje in roparji so vedno drzovitejši. Izvršili so v Podragi in Gočah strašna bogoskrunstva; v Črnem vrhu obrali so cerkvene skrinjice, pokončali altarno opravo in orglje poškodovali. Kakor se čuje, utegnejo biti zločinci, ki so po vipavskih cerkvah ropali — uže pod ključem. Da so pa cerkveni tatovi in roparji bolj številni, nego se misli, potrdilo se je sinoči po noči pri nas. Pretečeno noč zalezal je tak ponočni čuk, ako jih ni bilo več, tudi le sem na Dobrovo. Z močnim krampom odrinii je vrata zakristije farne cerkve s tako silo, da mu je sicer močni zapah kjučavnice z narbo vred odjenjal. Spravil se je, kakor se kaže, potem najprej na hrastovo skrinjico in potem na sè železom dobro okovani kameniti „štok“ ob velikem altari. Tudi tukaj je kramp rabil, da je obedvoje s silo odprl.*) A za svoj zlodejski trud bil je pa le prav pičlo poplačan, ker gospod župnik opozorjeni na one tri potepuhe, ki so dne 3. t. m. iz ljubljanskega grada jo popihali, pobirali so sproti iz teh nabiralnikov denarje ter jih spravljali v varno zavetje. Dobiti je vtegnil morda za liter vina.

Nesnaga je pustil druge cerkvene reči vse pri miru, le staro štolo je vzel ter polovico nje pustil tikoma pred zvonikom, a tudi trije „purificatorji“ bili so razmetani po tleh, sicer pa ni pustil sledu.

Pozor toraj na cerkve in njih pušice (nabiralnice), pa tudi na hiše, dokler se malopridni tiči ne vjamejo.

M. R.

Iz Ljubljane. — Volitve v deželne zbore, ki se imajo vršiti v nekaterih deželah v prihodnih dnevih, zanimajo sedaj v prvi vrsti politične kroge, nas Slovence naravno volitve v sosedni Štajerski in Koroški, kjer bodo naši rojaki vnovič poskušali svoje moči s silami nasprotnikov. Na Koroškem vpeljal je živahnije gibanje med tamošnjimi Slovenci župnik Gregor Einspieler, ki je osnoval katoliško politično društvo. Delovanje tega društva rodilo bode gotovo mnogo sadu, toda ne ve se ali se zadostni vspeh pokaže pri letošnjih volitvah. Borba je Slovencem teška, ker jim niso nasprotni samo Nemci, temveč posebno zato, ker je tamošnje uradniško osebje, izrekoma politično, Slovencem nasprotno, kar je med drugimi predsednik Schmid pokazal pri vsaki priliki. Ne zdi se nam toraj sedaj že umestno, delati si velike nade. Boljših časov pričakovati je še le tedaj, kadar Koroška na čelo politične uprave dobi politično nepristanskega, neupogljivega moža. Ugodnejše kažejo se razmere na slovenskem Štajerskem. Tam se je tudi gibalo „Slovensko društvo“, videti je, da so si tamošnji narodnjaki zbrali najpripravnejše kandidate, izrekoma zadovoljilo nas je, da so se zahvalili dosedanjemu zastopniku okolice Mariborske, baronu

*) To orodje našlo se je danes zjutraj v cerkvi pri razdejanem „štoku.“

¹⁾ Mat. 28, 19. 20.